

Din rygmarv visner . . . . .

Interview med Benny Holst ved Lars Nielsen

Helt fra gamle dage har jeg boet hos min mormor og hun er sanger og kan alle de gamle sange og har sunget for mig alle dage.

– *Hvordan fik det indflydelse på din »karriere«?*

Jeg har spillet guitar fra jeg var ca. 18 år. Jeg startede med at spille amerikansk musik, bluegrass og hillbilly og blues som jeg lærte at kende ved at låne plader på den amerikanske ambassade. Så mødte jeg Poul Dissing og vi begyndte at spille de amerikanske ting sammen. I midten af tresserne begyndte han så at spille danske sange »Giv mig en hest mor« osv. og tog rundt og spillede det for penge. Sangene havde han lært af sin mor.

I begyndelsen af tresserne åbnede Joe Banks sit kaffehus i sin lejlighed i Peder Skramsgade søndag eftermiddag. Der spillede foruden ham selv også Cy Nicklin, Robert, Poul og Maia og så Poul og jeg. På dette tidspunkt dukkede Torkild og Annelise Knudsen op for at høre hvad der skete der. Og der hørte de Poul og jeg og da vi var danske var det naturligt at de interesserede sig for os fremfor det udenlandsk.

Thorkild fandt ud af at min mormor sang de gamle sange og at hun bl.a. kunne »Svinedrengen« og så blev han helt vild, for den havde man på det tidspunkt kun nedskrevet, men ikke på bånd. Så han tog ud til hende og fik den optaget. Siden har vi holdt forbindelsen ved lige og har fulgt hvad hinanden har lavet.

– *Har du nogensinde sunget de gamle sange selv?*

Ja, »Svinedrengen«, »Skonnerten Sally« synger jeg altid lige før »Bedstemor med slag i«. Jeg synger også »Blomstrende jasminer«, »Bedstemor med slag i er ligesom »Totur til det bedre«, »Julies sprog« og »Sang til Ansgar« nyskrevne men i den gamle tradition og på gamle melodier.

I øjeblikket laver jeg tit et forløb derxestår af en rammesang der hedder »Livet er så kort, man er så længe død« der stammer fra en cabaret jeg har lavet sammen med Trille, Arne

Würgler og Anders Koppel. Derefter kommer »Totur til det bedre«, »Julies sprog« og »Gådevisen« allesammen sange der handler om traditionen, en afdeling kærlighedssange »Den blå vals« og nogle af Jenny-sangene og så slutter det med »Sang til Ansgar«, »Blomstrende jasmin« og »Drømmen om et sted«.

– *I »Bedstemor med slag i« er der et vers der lyder sådant:*

*Julie Petersen, Ingeborg Munch
og Ewald Thomsen med
I ska ha tak for at vi fik
fiolerne og kæverne på gled
hvis nogen flere af jeres slags
kom til orde
tror jeg nok at jeg
helt uden blusel turde
at fyre alle sociallapperarbejdere og psykologer.
Der endnu ikke ved.
Din rygmarv visner
din rygmarv visner
din rygmarv visner hvis du ikke danser
med din bedstemor.*

*Det er på den ene side en grov nedvurdering af folk i socialek-
toren og på den anden side en overvurdering af folkemusikken.
Hvad mener du egentlig med det?*

Jeg mener at et folk der ingen sange har er lette at holde i skak. Jeg mener ikke det kan nytte hele tiden at prøve at finde på nye ting enten det nu er folkemusik, ruskindsbukser eller pettigør.

– *Men er det ikke for nemt at sige: dans med din bedstemor, lær af de gamle så går det nok?*

Der er selvfølgelig en hel masse andre ting der skal fungere samtidig men man må starte et sted.

– *Er det det vigtigste sted at starte?*

Der er det jeg ved noget om. Jeg ved det er vigtigt at kunne synge aller at kunne fortælle historier eller spille..

– *Er det specielt vigtigt at kunne de gamle ting?*

Nej det er det ikke. Det er vigtigt at du mener noget med det du gør, at der er følelser i det og at det er alvor. Så kan du spille hvad som helst måske lige bortset fra den kommercielle dansktop. Men det er en kvalitet ved det gamle at det er dansk og fordi det er gammelt kan man opleve sin identitet i det. Der ligger nogle oplevelser og følelser i de gamle sange som kan bruges. Når man synger dem kan man mærke det er noget man selv har oplevet.

– *Hvad har du lært af traditionen?*

En ting jeg har lært er at skrive tekster i billeder. At lave tekster der handler om en person og via hans eller hendes oplevelser at sige noget der gælder for mange. De gamle sange var konkrete, det var historier men man kunne altid uddrage en morale af dem, man kunne blive klogere af at synge dem.

– *Hvorfor skriver man ikke sange på den måde idag?*

Det gør man også, det gør jeg.....

– *Får de samme udbredelse?*

Nej, men der er mange der hører dem og spiller dem hjemme. Den manglende udbredelse hænger også sammen med at mine ting ikke bliver spillet ret meget i radioen. Det kan skyldes at det ikke er dansemusik eller »nu skal vi ud og se på damer«-musik, men det kan også skyldes at Erhard har fået jaget

en skræk i livet på medarbejderne i DR så selvcensuren blomstrer.

– *Men tror du dine sange kunne blive folks sange ved at blive spillet i radioen?*

Det ved jeg ikke, men en af grundene til at de gamle sange blev brugt så meget var jo at der ikke fandtes medier som vi kender i dag. Det var jo datidens underholdning.

– *Tror du ikke det skaber en afstand at dine sange bliver kendt gennem plader og ikke gennem mundtlig overlevering?*

Der er mange modsætninger i det jeg går og laver. Jeg havde engang et slogan jeg brugte på mig selv: spillemand bliv på dit værtshus. Det er jo fuldstændig vanvittigt at rejse fra København til Møgeltonder og synge de sange for dem kan de ligeså godt synge selv. Det samme gælder pladerne hvor man laver musikken uforanderlig og hvor jeg i virkeligheden mener at musikken skal forandres hele tiden efter hvor man er og hvordan det bliver modtaget. Og i den sammenhæng er en plade en underlig stereotyp ting. Men så snart der kommer penge ind i det, og jeg har besluttet at jeg vil leve af det, så bliver det meget modsætningsfyldt. Jeg synger godt nok husk det er altid alvor, men det er selvfølgelig også nogengange et stykke arbejde der skal gøres.

»Det er vigtigt at du mener noget med det du gør, at der er følelser i det og at det er alvor«.

– *Hvordan får traditionen indflydelse på din optræden?*
Nogle sange er egnet til at synge med på og der lærer jeg folk omkvæd eller andenstemmer men ellers optræder jeg og synger mine sange selv.

Sang til Ansgar

Lagde du noget på tallerknen
da sangeren sluttede sin sang
på det værtshus han sad
for måske var det sidste gang
du hørte ham synge
du hører det måske aldrig mer
han var en af de sidste
der kommer nok aldrig fler.

Han har sunget for bajere og penge
han har sunget for mad
om hans sang gjorde dig trist
ja jeg tror han var ligeglad
ja hvad han havde set
det ku du knapt nok forstå
han har sunget for livet
fra den dag han ku stavre og gå

Et værtshus blir lukket
et nyt ser dagens lys
tapeter der taler
blir tavse når stedet fornys
men jeg har kendt ham så længe
skønt han intet aned om mig
Ansgar dine sange
vil jeg bringe vidre for dig.

(Ansgar Mundeling spillede i mange år på Pelikanen i Sct. Pedersstræde)

– *Du laver også sange om virkelige hændelser?*

Ja sangen om Jan Erik Olson, sangen om Anna og weekend far har jeg lavet professionelt men ellers laver jeg sange til familie og venner der har skillingsvise-præg.

– *Har folkemusikrevivalen givet noget udslag i den del af den professionelle scene hvor du kommer?*

Jeg kender vist ikke nogen der bruger det på samme måde som jeg. Poul Dissing synger vist de gamle sange i nogen sammenhænge, men han skriver ikke nye i traditionen.

– *Er du folkemusiker?*

Efterhånden er jeg nok professionel musiker, når man hiver guitaren op af kassen så stinker den af penge og øl. Jeg spiller meget sjældent for børnene – efterhånden er det blevet et arbejde. Jeg er sanger og spiller guitar til.

– *Kan det ikke forenes, på den ene side at være professionel og på den anden at bibeholde samværsformen fra folkemusikken?*

Det er svært hvis der sidder 4-500 mennesker der har betalt 30 kr. i entre. Men jeg synger de samme sange hvad enten det er koncert eller til fødselsdag for det er dem jeg kan. Det er også svært at synge med på sangene fordi de har min fraserings og mine betoningers som måske skifter fra gang til gang.

– *Dine sange er svære at synge med på med en klasse f.eks. og det er vel også en grund til at de ikke er blevet folkelige som de gamle sange?*

Ja, de der er blevet brugt, »Totur til det bedre«, »Julies sprog«, er lavet på gamle melodier. Totur er lavet på en melodi der oprindelig hed »Postkortvisen«, men den følger sikkert ikke slavisk den gamle melodi, »Julies sprog« er en lejlighedssang som jeg har lavet til henden 75 årsdag og den hedder oprindelig »Ved Rigendals klippe«. Men den får nogle andre harmonier på og kommer til at ligne Bob Dylans sange. Og når folk så synger de to sange så synger de dem så det bliver deres sange, det er det hele handler om.

– *Er folkemusikken et mode-fænomen?*

Det er det for nogen. Mange af de der spillemandsgrupper hopper på vognen uden at kende baggrunden, uden at have linjen tilbage og det er ikke helt i orden. Det er i orden at man spiller spillemandsmusik med trommer og elektriske instrumenter men det er vigtigt at man kender traditionen.

– *Hvad sker der med folkemusikken i fremtiden?*

Ja, det er ved at være sidste ud kald. Det varer ikke længe før der ikke er flere af de gamle originale meddelere tilbage og hvis ikke deres børn fører traditionen videre, så er der fare for at det dør ud.